

Regeringens proposition 1995/96:66

Försäljning av vissa högskolefastigheter
vid Chalmers Tekniska högskola i
Göteborg, m.m.

Prop.
1995/96:66

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 oktober 1995

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås bl.a. att riksdagen godkänner en försäljning av de statliga fastigheter och byggnader som upplåtits för Chalmers Tekniska högskolas verksamhet i Göteborg till Statliga Akademiska Hus AB i Göteborg, m.m.

Innehållsförteckning

Prop. 1995/96:66

1. Förslag till riksdagsbeslut
2. Bakgrund
3. Försäljning av fastigheter

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 1995

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1995/96:66

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner en försäljning av de statliga fastigheter och byggnader som upplåtits för Chalmers Tekniska högskolas verksamhet till Statliga Akademiska Hus i Göteborg AB,
2. återkallar bemyndigandet för regeringen att lämna lån till Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

2 Bakgrund

I propositionen (prop. 1992/93:231) om högskolor i stiftelseform och mångfald för kvalitet föreslog den dåvarande regeringen att två statliga högskolor skulle ombildas till stiftelseägda högskolor samt att regeringen skulle bemyndigas att bilda högskolebolag och fastighetsbolag. Bemyndigandet inbegrep att bevilja stiftelserna lån för fastighetsförvärv. Riksdagen godkände den 7 juni 1993 regeringens förslag (bet. 1992/93:U-bU18, rskr. 1992/93:405). Härefter ombildades Chalmers Tekniska högskola och Högskolan i Jönköping till stiftelsehögskolor.

Göteborgs kommun har vid olika tillfällen överlåtit mark till staten vederlagsfritt på villkor att staten på marken uppförde byggnader för högre utbildning och forskning. I överlåtelseavtalen har förutom ändamålsbestämningen intagits återgångsklausuler som innebär att om fastigheterna inte används för högre utbildning och forskning skall mark jämte byggnader återgå till kommunen vederlagsfritt. I flertalet av avtalen har också intagits förbud för staten att överlåta fastigheterna till annan ägare.

Staten är lagfaren ägare till den fasta egendom där Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola bedriver sin verksamhet.

I prop. 1992/93:231 angavs att staten skulle erbjuda de stiftelsehögskolor som skulle komma att bildas att köpa de fastigheter där de bedriver sin verksamhet.

I det ramavtal om ombildning av Chalmers Tekniska högskola som slöts mellan svenska staten, Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola och Chalmers Tekniska högskola AB den 1 juli 1994 anges att parternas avsikt var att den fasta egendom som högskolan brukat, så snart eventuella formella hinder undanröjts, skulle överlåtas till ett av staten bildat fastighetsbolag, varefter stiftelsen i ett optionsavtal lämnas en oåterkallelig rätt att förvärva samtliga aktier i fastighetsbolaget.

I överlåtelseavtalet mellan staten och Chalmers Tekniska högskola fastigheter AB som slöts den 15 september 1994 avsåg staten att överlåta äganderätten till den fasta egendomen inom Chalmersområdet till ett fristående rättssubjekt, dvs. bolaget. Avtalet var för sin giltighet villkorat av att Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola senast den 30 juni 1995 utnyttjade sin option, att regeringen godkände avtalet och att Göteborgs

kommun godkände överlåtelsen innebärande att statens eventuella förpliktelser gentemot kommunen samtidigt upphörde.

Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola har utnyttjat optionen och den dåvarande regeringen godkände för sin del överlåtelsen. Göteborgs kommun har dock inte godkänt överlåtelsen. Därmed har villkoren inte uppfyllts och överlåtelseavtalet har förlorat sin verkan.

Stiftelserna skulle erbjudas lån av staten som täckte hela köpeskillingen och med en löptid på 99 år. Räntan på lånen skulle sättas lika med statens vid varje tidpunkt gällande avkastningskrav på Statliga Akademiska Hus AB och köpeskillingen skulle bestämmas efter den värderingsmetod som skall gälla när Statliga Akademiska Hus AB övertar liknande fastigheter.

I fråga om Högskolan i Jönköping blev det aldrig aktuellt att överlåta några fastigheter, eftersom verksamheten bedrevs på fastigheter som inte var statliga.

3 Försäljning av fastigheter

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner en försäljning av fastigheter och byggnader som upplåtits för Chalmers Tekniska högskolas verksamhet i Göteborg till Statliga Akademiska Hus i Göteborg AB samt återkallar bemyndigandet för regeringen att lämna lån till Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola och Stiftelsen Högskolan i Jönköping för fastighetsförvärv.

Skälen för regeringens förslag: Statliga Akademiska Hus AB som ägs till 100 % av staten äger i sin tur sju dotterbolag som av staten förvärvat fastigheter som nyttjas för universitet och högskolor. Statliga Akademiska Hus i Göteborg AB äger bl.a. vissa av de fastigheter som Göteborgs universitet bedriver sin verksamhet i.

Skulle staten sälja fastigheter och byggnader som upplåtits för Chalmers Tekniska högskolas verksamhet till Chalmers Tekniska högskola fastigheter AB, innebär det att två aktiebolag var för sig äger och förvaltar ungefär hälften var av universitets- och högskolefastigheterna i Göteborg. Regeringen anser att det finns betydande vinster med ett samlat ägande och en samordnad förvaltning av universitetsfastigheterna i Göteborg. Det bör också påpekas att en betydande del av lokalerna inom Chalmersområdet disponeras för naturvetenskaplig utbildning och forskning vid Göteborgs universitet.

Om Chalmers Tekniska högskola skulle äga fastigheterna leder det till olika förutsättningar för olika universitet och högskolor. Kungl. Tekniska högskolan och Chalmers Tekniska högskola skulle inte konkurrera på lika villkor. Vidare skulle Göteborgs universitet tvingas hyra vissa av sina lokaler av ett fastighetsbolag som skulle ägas av Stiftelsen Chalmers Tekniska högskola.

Regeringen anser att de fastigheter och byggnader som upplåtits för Chalmers Tekniska högskolas verksamhet bör överlätas på marknads-
mässiga villkor till Statliga Akademiska Hus i Göteborg AB som är bildat
för att äga och effektivt förvalta utbildningsfastigheter.

En förutsättning för en försäljning är dock att de överläggningar som
pågår mellan staten och Göteborgs kommun angående ändamålsupplåtelse-
sarna m.m. slutförs, att formella hinder undanröjs och att statens eventuella
förpliktelser gentemot kommunen samtidigt upphör.

I och med att staten säljer egendomen till Statliga Akademiska Hus i
Göteborg AB finns det inte längre skäl för staten att bevilja lån till stiftelsen
för fastighetsförvärv. Denna typ av mycket förmånlig långivning ligger
heller inte i linje med regeringens ambitioner att sanera statens finanser.
Regeringen kommer därför inte att utnyttja det bemyndigande som
riksdagen gav i juni 1993.

Finansdepartementet

Prop. 1995/96:66

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 1995

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Hellström, Peterson, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1995/96:66 Försäljning av vissa högskolefastigheter vid Chalmers Tekniska högskola i Göteborg, m.m.